

DÜŞÜNELİM

KÜRESELLEŞMENİN İNSAN VE TOPLUM HAYATINA ETKİSİ

Görsel ve açıklamaları inceleyerek küreselleşme ile ilgili etkinliği yapınız.

Görsel 2.1

Eskiden aylar süren yolculuklar, şimdi gelişmiş ulaşım araçları sayesinde birkaç saate indi. Sınırlar artık engel değil!

Genel ağ sayesinde dünyanın öbür ucundaki arkadaşına saniyeler içinde "Merhaba" diyebiliyorsun.

Görsel 2.2

Görsel 2.3

Bir ülkedeki aşı çalışması tüm dünyayı kurtarabilir ama bir hastalık da aynı hızla her yere yayılabilir.

Dünya genelinde artan etkileşim sayesinde yeni lezzetler tadabiliyor ve farklı kültürlerle tanışabiliyoruz.

Görsel 2.4

Kendi Tanımım Küreselleşme, dünyadaki ülkelerin ulaşım, iletişim ve teknoloji sayesinde birbirine bağlanması, ticaretin ve kültürlerin birbirine yaklaşması durumudur.

Sözlük Tanımı Küreselleşme: Dünya çapında yaygınlaşma, ulusal sınırların ekonomik ve kültürel anlamda etkisini yitirerek tüm dünyanın tek bir pazar ve kültür merkezi haline gelmesi süreci.

Benzerlikler Her iki tanımda da dünyanın birbirine bağlanması, sınırların etkisinin azalması ve ülkeler arası etkileşimin artması vurgulanmıştır.

Farklılıklar Sözlük tanımı daha akademik ve kapsayıcıdır; ekonomik, siyasi ve kültürel boyutları daha teknik bir dille ifade eder. Kendi tanımım ise daha günlük ve sade bir dille yapılmıştır.

Verilen metni okuyunuz. Metinden edindiğiniz bilgilere göre aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları doldurunuz.

2020 yılında 7. sınıf öğrencisi olan Kağan, Çin’de ortaya çıkan ve kısa sürede tüm dünyaya yayılan COVID-19 salgınının ülkemizde görülmeye başlamasıyla çok endişelenmişti. Konu ile ilgili merak ettiklerini hemen öğretmenlerine sordu ve onların verdiği bilgileri dikkatlice not aldı.

Salgının ilk günlerinde uygulanan sokağa çıkma kısıtlamalarını bir tatil gibi düşünen Kağan, bu süreçte uzaktan katıldığı derslerle eğitimini sürdürdü (Görsel 2.5). Salgın zamanla çok ciddi boyutlara ulaştı ve uzun süre devam etti. Sürekli evde kalmak zorunda kalan Kağan bir süre sonra bundan sıkılmaya başladı. Eskisi gibi dışarı çıkamıyor, arkadaşları ile oyun oynayamıyor, istediği gibi alışveriş yapamıyor ve akrabalarını ziyaret edemiyordu.

Görsel 2.5
Uzaktan Eğitim

1. ULAŞIMIN

2. İLETİŞİM

3. EĞİTİM, EKONOMİ, SOSYAL YAŞAM

4. EĞİTİM, ALIŞVERİŞ, ULAŞIM

5. YÜZYÜZE EĞİTİM

1. Ülkeler arasında hızlı olması nedeniyle hastalık kısa sürede birçok ülkeye yayıldı.
2. teknolojisindeki gelişmeler sayesinde ülkeler salgın ile ilgili araştırma sonuçlarını paylaşarak ortak çözüm yolları geliştirdi.
3. Bir ülkede başlayan salgın hastalık nedeniyle diğer ülkelerde, ... gibi alanlar olumsuz etkilendi.
4. Sokağa çıkma kısıtlamaları ve karantina uygulamaları nedeniyle zorlaştı.
5. Salgın döneminde zayıfladı ve yerini teknoloji aldı.

Küreselleşme ile ilgili verilen yazılı, görsel ve dijital kaynakları inceleyiniz ve soruları cevaplayınız.

Küreselleşme; dünyanın ekonomik, kültürel ve siyasi olarak birbirine daha bağlı hâle gelmesi sürecidir. İnsan yaşamında

iletişim, kültür, sağlık, çevre gibi alanlar bu etkinin en belirgin görüldüğü yerlerdir. Ulaşım ve iletişim araçlarındaki teknolojik

astalıkların
ları da be-

Küreselleşme

1. Karekodla verilen içerikte küreselleşmenin hangi alanlar üzerindeki etkisinden bahsedilmiştir?

- Küreselleşmenin ekonomi, ticaret, tüketim alışkanlıkları ve uluslararası şirketlerin faaliyetleri üzerindeki etkisinden bahsedilmiştir.

2. Küreselleşmenin olumsuz etkileri nelerdir ve bu olumsuzlukları ortadan kaldırmak için neler yapılabilir?

- Olumsuz etkileri dünyadaki zenginliklerin adil paylaşılmaması ve küçük yerel işletmelerin zor durumda kalmasıdır. Bu olumsuzlukları ortadan kaldırmak için yerel üretim desteklenmeli, adil ticaret kuralları uygulanmalı ve yerel esnaf korunmalıdır.

Sanayi İnkılabı öncesinde ulaşım ve iletişim imkânları sınır-

- SORU: 2015-2025 yılları arasında Türkiye'nin ihracatında nasıl bir değişim görülmektedir? Bu değişime neden olabilecek faktörlere 2 örnek veriniz.

telefonlar ve uydular gibi gelişmiş iletişim teknolojileri sayesinde ticaret, dünya çapında bir boyut kazandı. Bu süreç; insanların

- Türkiye'nin ihracat miktarı yıllar içinde genel olarak artış göstermiştir. Bu değişime neden olan faktörler arasında teknolojik gelişmelerin ticareti kolaylaştırması ve üretim kapasitesinin artması gösterilebilir.

- SORU: Grafikte 2020 yılında Türkiye'nin ihracatında bir düşüş olduğu görülmektedir. Bu düşüşün yaşanmasında dünyada meydana gelen hangi gelişmeler etkili olmuş olabilir? Açıklayınız.

bir değişim görülmek-
ne neden olabilecek

- 2020 yılında tüm dünyayı etkileyen COVID-19 salgını nedeniyle ülkeler arası sınırların kapanması, karantina uygulamaları ve ekonomik faaliyetlerin yavaşlaması ihracatta düşüşe neden olmuştur.

aca-
unmaktadır.
a dünyada

Grafik 2.1: Türkiye 2015-2025 İhracat Grafiği (x1000 Dolar)
Türkiye İhracatçılar Meclisi İhracat 2025 Raporu

meydana gelen hangi gelişmeler etkili olmuş olabilir? Açıklayınız.

Ulaşım

Geçmişte insanlar daha az yük taşıyabilen ve yavaş ilerleyen araçlarla uzun süren yolculuklar yapmaktaydı. Sanayi İnkılabı sonrasında yaşanan teknolojik gelişmeler ile hem daha fazla kapasiteye sahip hem de çok daha hızlı taşıtların yapılması uzak mesafelere yapılan yolculukları kolaylaştırdı (Görsel 2.8). Yolculukların kolay ve hızlı olması iş ve turizm amaçlı seyahatlerin artmasını sağladı. Bu durum, bireylerin ve toplumların birbirleriyle daha fazla etkileşim kurmasına zemin hazırladı.

Görsel 2.8
Ulaşım araçları

Orta Koridor Türkiye'yi Avrasya Ticaretinin Merkezine Taşıyor

Orta Koridorun demir yolu üzerinde ticaret hacmi potansiyeli 75 milyar dolar seviyesinde

Görsel 2.9: Orta Koridor hattının geçtiği şehirler

- SORU:** Türkiye'nin Orta Koridor üzerinde yer alması ülkemize hangi alanlarda, nasıl katkı sağlamaktadır? Yazınız.
- Cevap:** Türkiye'nin Orta Koridor üzerinde yer alması, ülkemize ekonomik ve ticari alanda büyük katkı sağlamaktadır. Asya ile Avrupa arasındaki ticaretin merkezinde yer alarak lojistik, taşımacılık, istihdam ve uluslararası iş birliği imkanlarını artırmaktadır.
- 2. SORU:** Sizce Orta Koridor gibi uluslararası ulaşım yollarının gelişmesi ülkeler arasındaki iş birliğini nasıl etkiler? Açıklayınız.
- Cevap:** Uluslararası ulaşım yollarının gelişmesi ülkeler arasındaki ticari alışverişi kolaylaştırır, kültürel etkileşimi artırır ve ülkelerin ortak projelerde birlikte çalışmasını sağlayarak barış ve dostluk bağlarını güçlendirir.

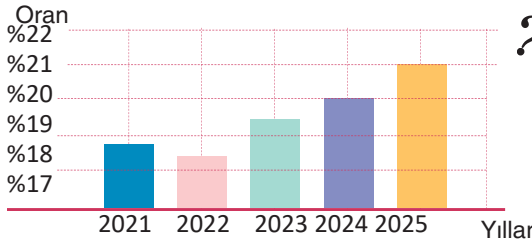
İletişim Sistemleri

Dünyanın küresel hâle gelmesinde iletişim araçlarındaki gelişmeler önemli bir rol oynamıştır. Genel ağın ve mobil cihazların yaygınlaşması sayesinde bilgiye ulaşmak çok daha kolay hâle gelmiştir. Bilginin dünya genelinde hızlı bir şekilde yayılması insanların yaşam biçimlerini de değiştirmiştir. Bunun yanı sıra görüntülü ve sesli iletişim cihazları sayesinde ekonomik ilişkiler hızlanmış, uzaktaki tanıdıklarla canlı olarak görüşebilme fırsatı ortaya çıkmıştır (Görsel 2.10).

İletişim sektöründeki gelişmeler günlük yaşamda da birçok kolaylığı beraberinde getirmiştir. Örneğin büyük şehirlerde trafiğin yoğun olduğu saatlerde akıllı telefon uygulamaları sayesinde alternatif yollar anında öğrenilmekte ya da dünyanın herhangi bir yerindeki olaylarla ilgili bilgilere kolaylıkla ulaşılmaktadır. E-ticaret sayesinde evden çıkmadan başka ülkelerle alışveriş yapılabilen, eğitim ve sağlık alanında çevrim içi ortamlar kullanılarak dünyadaki tüm gelişmeler kolayca takip edilebilmektedir.

Görsel 2.10
Görüntülü görüşme

Grafik 2.2: 2021-2025 Yılları Arası Dünyadaki Toplam Ticaret Miktarı İçerisinde E-Ticaret Oranları
(Genel ağıdan alınmıştır.)

Grafiğe göre e-ticaretin toplam ticaret içindeki payı yıllar içinde nasıl değişmiştir? Bu durum insanların alışveriş alışkanlıkları ile ilgili ne ifade etmektedir?

Genel ağ ve iletişim teknolojilerinin gelişmesi e-ticaretin toplam ticaretteki payını nasıl etkilemiştir?

- SORU:** Grafiğe göre e-ticaretin toplam ticaret içindeki payı yıllar içinde nasıl değişmiştir? Bu durum insanların alışveriş alışkanlıkları ile ilgili ne ifade etmektedir?
- Cevap:** E-ticaretin toplam ticaret içindeki payı yıllar içinde sürekli olarak artmıştır. Bu durum, insanların geleneksel mağazacılık yerine internet üzerinden alışveriş yapmayı daha çok tercih etmeye başladığını ve dijitalleşmenin alışveriş alışkanlıklarını değiştirdiğini ifade etmektedir.
- SORU:** Genel ağ ve iletişim teknolojilerinin gelişmesi e-ticaretin toplam ticaretteki payını nasıl etkilemiştir?
- Cevap:** Genel ağ ve mobil cihazların yaygınlaşması, alışverişini evden çıkmadan yapılabilir hale getirerek e-ticaretin toplam ticaretteki payını artırmıştır.

Karekodla verilen içeriği inceleyerek soruyu cevaplayınız.

Kahvenin Yolculuğu

Yurt dışından ithal edilen kahve çekirdekleri Türk üreticilerin elinde nasıl dünya markasına dönüşmüştür?

Sağlık

Küreselleşen dünyada bilim ve teknolojinin gelişmesiyle sağlık sektöründe çok büyük yenilikler yapılmıştır. Hastalıkların teşhis ve tedavisi kolaylaşmış, başka ülkelerde tedavi olabilmek imkânı artmıştır. Ancak küreselleşme nedeniyle hastalıkların yayılması hızlanmış, bu durum sağlık sorunlarının tüm dünyayı etkilemesine yol açmıştır. Yakın zamanda yaşanan COVID-19 salgını bunun en somut örneğidir.

Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA), Senegal'in Toubia kentinde Ndamatou Halk Sağlığı Merkezi Acil Servis Birimini modern tıbbi ekipmanlarla donatarak acil sağlık hizmetlerinin kapasitesinin artırılmasına katkıda bulundu.

- SORU:** Yurt dışından ithal edilen kahve çekirdekleri Türk üreticilerin elinde nasıl dünya markasına dönüşmüştür?
- Cevap:** Türk üreticiler ithal ettikleri kahve çekirdeklerini geleneksel Türk kahvesi kavurma ve pişirme teknikleriyle harmanlayarak, modern paketleme ve pazarlama yöntemleriyle dünya çapında bilinen bir marka haline getirmişlerdir.
- SORU:** Küreselleşmeyle birlikte sağlık alanında ülkeler arasında artan iş birliği faaliyetleri, dünya toplumlarını nasıl etkilemektedir? Açıklayınız.
- Cevap:** Sağlık alanındaki iş birliği sayesinde aşı, ilaç ve tıbbi ekipmanlar ihtiyaç duyulan ülkelere ulaştırılmakta, hastalıkların tedavisi kolaylaşmakta ve küresel sağlık krizlerine karşı ortak çözümler üretilerek toplumların yaşam kalitesi artırılmaktadır.

Küreselleşme ile birlikte artan üretim, tüketim ve ulaşım faaliyetleri, doğal kaynakların daha yoğun kullanılmasına neden olmuştur. Bu durum karbon salınımının artması, doğal yaşam alanlarının tahrip edilmesi, çevre kirliliği, bilinçsiz kaynak kullanımı gibi olumsuzlukları beraberinde getirmiştir. Günümüzde bu problemler yerel olmaktan çıkarak iklim krizi, küresel ısınma, biyolojik çeşitlilik kaybı, ormansızlaşma, toprak erozyonu, atıklar, su kirliliği gibi küresel çevre sorunlarına dönüşmüştür. Bu sorunlar, tüm dünyayı ilgilendiren ve ortak dayanışma ile acil çözüm gerektiren bir sorumluluk hâline gelmiştir.

Görsel 2.13
Çevre sorunları

Bu küresel çevre sorunlarının çözümü, her ne kadar uluslararası bir dayanışmayı zorunlu kıl- sa da harekete geçiş noktası bireyin kendi yaşam alanıdır. Küresel felaketlerin önüne geçmek için atılacak somut adım, "yerelden evrensele" ilkesini benimsemektir. Bu doğrultuda çevre sorunlarını azaltmanın en temel yolu; kaynakların doğru kullanıldığı bilinçli bir üretim süreci işletmek, ihtiyaç ka- darını almayı içeren bilinçli bir tüketim alışkanlığı kazanmak ve her türlü israfın önüne geçmektir. Bu kapsamda ülkemizde de hem israfı önlemeye hem de çevre sorunlarını engellemeye yönelik önemli faaliyetler yürütülmektedir.

Uygulama adımlarını takip ederek "Yeşil Vatan İçin Sorumluluk Alıyo- ruz" etkinliğini yapınız.

Uygulama Adımları

Öğretmeninizin rehberliğinde dörder kişilik gruplara ayrılınız.
"Yeşil Vatan" ile ilgili verilen metni okuyunuz.

Görsel 2.14: Yeşil Vatan Projesi

"YEŞİL VATAN-BENİM OKULUM GELECEĞE ÇARE" ETKİNLİKLERİ HAYATA GEÇİRİLİYOR

2025-2026 eğitim-öğretim yılı süresince ülkenin her bölgesinde kapsamlı çevre ve sürdürülebilirlik faaliyetlerinin uygulanması hedefiyle "Yeşil Vatan-Benim Okulum Geleceğe Çare" etkinlikleri hayata geçiriliyor (Görsel 2.14). Çalışmalara rehberlik etmek için "Yeşil Vatan Tematik Takvimi Uygulama ve Yönetim Rehberi" hazırlandı.

- SORU:** Grup üyeleri olarak metin ile ilgili birer soru hazırlayınız. Seçtiğiniz sorunun cevabı üzerine iki dakika düşününüz. Verdiğiniz cevapları grup arkadaşlarınızla paylaşınız. Cevaplar üzerinde fikir alışverişi yaparak ortak fikirleri belirleyiniz. Tüm gruplar olarak sorulara yönelik tek bir ortak metin oluşturunuz ve diğer gruplarla paylaşınız.
- Cevap:** Okullarda yürütülen çevre ve sürdürülebilirlik faaliyetleri öğrencilere hangi sorumlulukları kazandırmaktadır? Yeşil Vatan projesi kapsamında okullarda yapılan fidan dikimi ve çevre etkinlikleri, öğrencilerin doğaya karşı duyarlı olmasını, doğal kaynakları korumasını ve sürdürülebilir bir yaşam bilinci kazanmasını sağlar. İzmir'deki okullarda da bu kapsamda fidan dikim etkinlikleri düzenlenerek öğrencilerin çevre bilinci artırılmaktadır.

Küreselleşmenin olumsuz etkilerinden korunmak için millî ve manevî değerlere bağlı kalmanın önemine ilişkin verilen metni inceleyerek soruları cevaplayınız.

Küreselleşme ile birlikte farklı coğrafyalardaki insanlar ekonomik, kültürel ve sosyal açıdan birbirlerini etkileyebilmektedir (Görsel 2.15). Bu durum bazı yerel kültürlerin olumsuz etkilenmesine yol açmaktadır. Kültürel etkileşimle birlikte konuşma dilinde bozulmalar, hazır gıda tüketiminin artması, aşırı ve gereksiz alışveriş yapılması gibi sorunlar ortaya çıkarken, popüler kültürün etkisiyle bazı müzik ve eğlence türlerinin yaygınlaşması da kültürel değişimlere neden olmaktadır. Bu nedenle bireylerin, küreselleşmenin sunduğu imkânlardan yararlanırken bilinçli tercihler yapmaları önemlidir. Özgürlük, bireyin kendi kararlarını verebilmesi ve seçim yapabilmesi açısından önemli bir değerdir. Ancak özgürlük, sorumlulukla birlikte anlam kazanır. Bireyler; dilini, kültürünü ve millî-manevî değerlerini koruma sorumluluğunu da taşımalıdır. Örneğin medya içeriklerini seçerken eleştirel düşünmeli, tüketim alışkanlıklarında bilinçli davranmalı ve kültürel değerlerine sahip çıkmalıdır. Böylece hem özgür bireyler olarak hareket edebilir hem de toplumsal değerlerin

Görsel 2.15
Küreselleşme ve sosyal etkileşim

- **SORU:** Küreselleşmenin millî ve manevî değerlerimiz üzerindeki olumsuz etkilerine günlük yaşamınızdan örnekler veriniz.
- **Cevap:** Küreselleşmenin etkisiyle günlük yaşamımızda geleneksel Türk mutfağı yerine fast-food tarzı hazır gıda tüketiminin artması, konuşma dilimize yabancı kelimelerin girmesi ve yerel kıyafetler yerine popüler kültür kıyafetlerinin yaygınlaşması örnek olarak verilebilir.
- **SORU:** Millî ve manevî değerlerimizi korumak için neler yapmamız gerektiğini açıklayınız.
- **Cevap:** Millî dilimizi ve tarihimizi iyi öğrenmeli, geleneksel el sanatlarımızı, musikimizi ve kültürel mirasımızı İzmir Kültür Yolu Festivali gibi modern etkinliklerle yaşatmalı, yabancı dillerin dilimizi bozmasına karşı duyarlı olmalıyız.

Şemada verilen başlıklar doğrultusunda küreselleşmenin insan ve toplum hayatında meydana getirdiği değişimlerle ilgili bir sınıf tartışması gerçekleştiriniz. Tartışma sonucunda ortaya çıkan bilgilerden yararlanarak aşağıdaki başlıkların altına örnekler yazınız.

Ulaşım ve İletişim Sistemlerinin Hızlı Bir Şekilde

Ülkeler Arası

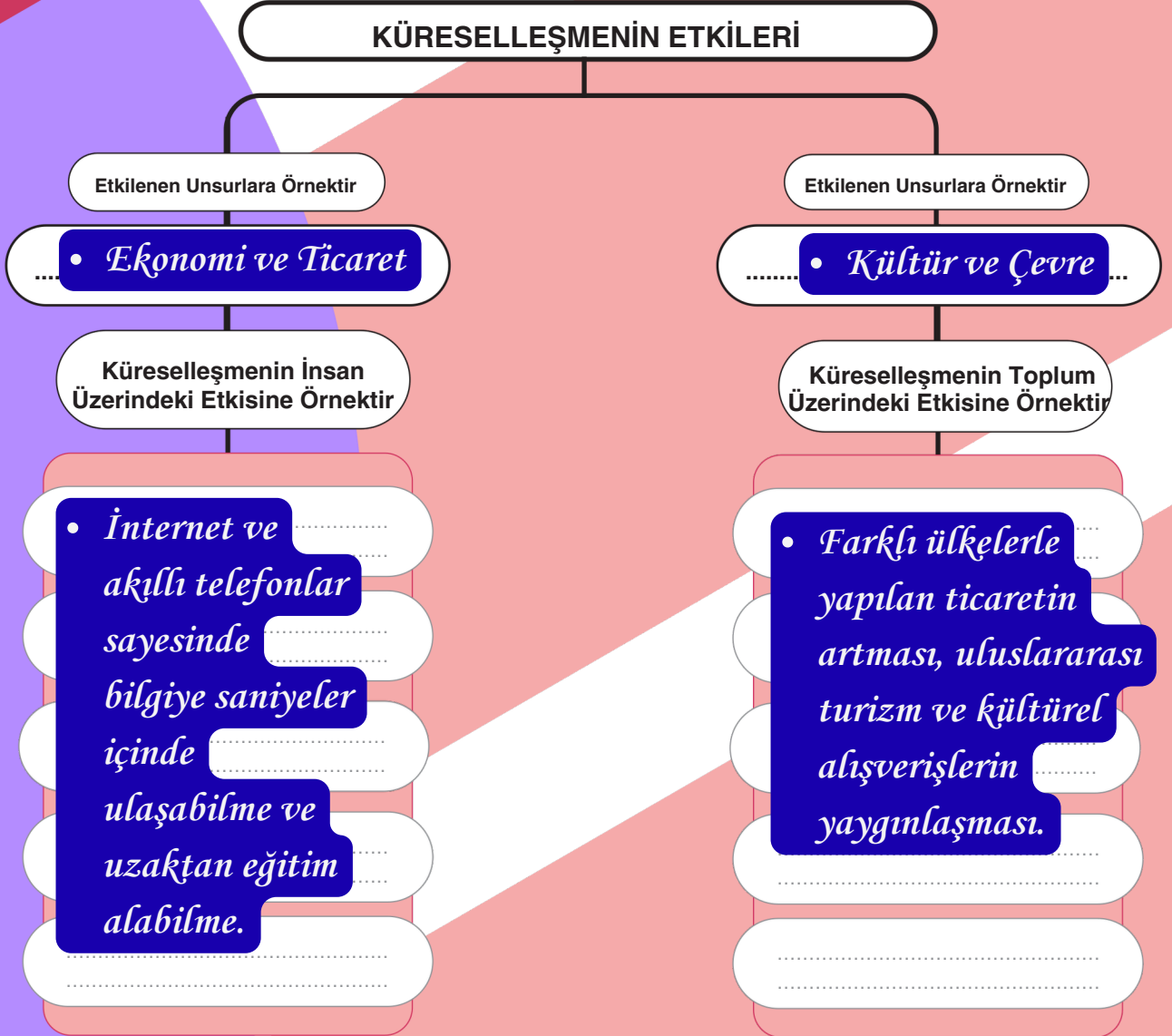
- *Ulaşım ve İletişim Sistemlerinin Hızlı Bir Şekilde Yaygınlaşması: İnsanların uzak mesafelere çok kısa sürede seyahat edebilmesi, akıllı telefonlar ve genel ağ sayesinde dünyanın öbür ucundaki kişilerle anında iletişim kurulabilmesi ve bilgiye hızlıca erişilmesi.*
- *Ülkeler Arası Ticaret Hacminin Gelişmesi: Farklı ülkelerde üretilen ürünlerin küresel pazarlarda kolayca alıcı bulması, uluslararası şirketlerin sayısının artması ve e-ticaret ile küresel alışverişin yaygınlaşması.*
- *Kültürel Etkileşimin Artması: Farklı milletlerin geleneklerinin, yemeklerinin, müziklerinin ve yaşam tarzlarının diğer topluluklar tarafından tanınması, kültürel çeşitliliğin artması ve popüler kültürün yayılması.*
- *Çevresel Sorunların Yaygınlaşması: Sanayileşme ve artan üretim faaliyetleri sonucunda karbon salınımının artması, iklim krizi, küresel ısınma, ormansızlaşma ve su kirliliği gibi sorunların tüm dünyayı tehdit etmesi.*
- *Küreselleşmenin Diğer Etkileri: Uzaktan eğitim imkanlarının artması, sağlık alanındaki teknolojik gelişmelerin ve aşı çalışmalarının küresel düzeyde paylaşılması, salgın hastalıkların daha hızlı yayılması.*

KÜRESELLEŞMENİN

Küreselleşmenin Diğer Etkileri

Küreselleşmenin insan ve toplum üzerindeki etkisi ile ilgili kavram haritasında boş bırakılan kutuları doldurunuz.

Kavram Haritası Hazırlıyorum

! Oluşturduğunuz kavram haritasının karekodda yer alan kontrol listesiyle değerlendirileceğini unutmayınız.

Kontrol Listesi

Gelecek Derse Hazırlık

Kara sınırı komşularımız ve Türk dünyası ile kültürel iş birliklerimize yönelik genel ağdan bilgi toplayınız.